

**Plán environmentální
výchovy, vzdělávání a osvěty**

2023/2024

***ZŠ Vítězslava Háška
Odolena Voda***

Školní 200, Odolena Voda

Vypracovala: koordinátorka EVVO - Mgr. Jitka Skýpalová

Dlouhodobý školní plán EVVO

Dlouhodobým a hlavním cílem environmentální výchovy na naší škole je motivovat a vést žáky ke kladnému vztahu k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví.

Dalšími dlouhodobými cíli jsou:

- naplňovat myšlenku udržitelného způsobu života ve škole
- vytvářet pozitivní klima a zdravé, bezpečné a estetické prostředí školy
- vytváření souborů materiálů a pomůcek pro EVVO využitelných pro oba stupně ZŠ a všechny vyučující
- hospodaření s energiemi

Charakteristika školy

Jedná se o úplnou základní školu, která má 1. až 9. ročník, čtyři paralelní třídy v ročníku a dvě speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Člověk přírodě, příroda člověku“.

Škola se nachází na okraji Malého Háje, v panelové zástavbě města Odolena Voda. V blízkém okolí je městská knihovna a sportovní hala. Kapacita školy je 900 žáků, do základní školy docházejí žáci z Odoleny Vody a z okolních obcí. Dopravní obslužnost je velmi dobrá, je zajišťovaná autobusovou dopravou PID.

V budově školy je celkem 49 učeben, 2 počítačové učebny, tělocvična a malá tělocvična. K výuce slouží odborné učebny jazyků, přírodopisu, fyziky, chemie, hudební výchovy a dále cvičná kuchyňka, dílna. Žáci pečují o zeleň na školním pozemku u školy. V době vyučování i ve volném čase mají k dispozici sportovní hřiště u školy. Pro potřeby výtvarné výchovy a kroužků slouží keramická pec. Všechny učebny jsou vybaveny počítači s interaktivními tabulemi. Od roku 2015 je škola zateplena, došlo k výměně oken, byla zvětšena školní jídelna. K dalšímu navýšení kapacity jídelny došlo při přístavbě pavilónu E ve školním roce 2020/2021.

Škola se zaměřuje na čtenářskou gramotnost, jazyky, environmentální výchovu, pracuje podle pravidel Tvořivé školy, má titul Ekoškola. Nabízí volnočasové aktivity pro žáky. Během školního roku se v rámci výuky realizují různé projekty. Slouží k hlubšímu propojení mezipředmětových vztahů, k realizaci průřezových témat. Žákům je umožněn rozvoj jejich zájmů nabídkou volitelných předmětů, zájmových kroužků, pobytových kurzů. Třídíme odpad, sbíráme starý papír, tetrapakové obaly od mléka, baterie, staré tužky a citrónovou a pomerančovou kůru.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, spolupracující, kreativní a přístupný veřejnosti. Téměř všichni splňují pedagogickou i odbornou způsobilost. Od roku 2006 na škole působí koordinátor EVVO, který absolvoval specializační studium, účastní se vzdělávacích akcí

v oblasti EVVO a jsou mu vedením školy vytvářeny podmínky pro jeho práci a zvyšování odborné úrovně. Výsledky plánování EVVO jsou začleněny do dokumentů školy.

Vzdělávací cíle a výstupy EVVO

Cílem EVVO je vytváření odpovědného vztahu člověka k životnímu prostředí a jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Cílovými skupinami jsou žáci, pracovníci školy i rodiče žáků.

Cílů EVVO lze dosáhnout rozvíjením klíčových kompetencí, zejména v oblastech:

- vztah k přírodě
- vztah k místu
- ekologické děje a zákonitosti
- environmentální problémy a konflikty
- připravenost jednat ve prospěch životního prostředí.

EVVO napomáhá k rozvíjení těchto kompetencí:

- Kompetence k učení: využívání znalostí z přímého pozorování, vyhledávání a třídění informací, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů i mezi základními ději v přírodě, rozvíjení zájmu o pozorování přírody.
- Kompetence k řešení problémů: navrhování různých variant řešení problémů životního prostředí, rozvíjení schopnosti diskutovat o problémech a hledat odpovědi na otázky, vyhledávání informací.
- Kompetence komunikativní: rozvíjení dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, obhájit svůj názor, objasnit přírodní zákonitosti, využívat odborné texty a materiály.
- Kompetence sociální a personální: vyhodnocování informací souvisejících se životním prostředím, získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, rozvíjení schopnosti pomáhat si a respektovat ostatní.
- Kompetence pracovní: osvojení praktických dovedností pro chování a pobyt v přírodě, odpovědné nakládání s přírodními zdroji a odpady, dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví.
- Kompetence občanské: poznání přírodních a kulturních hodnot v okolí školy a bydliště, vnímání problémů životního prostředí z lokálního i globálního hlediska, odpovědné chování vůči přírodě i svému zdraví, aktivní účast při ochraně životního prostředí.

Náplň EVVO je především zařazena do jednotlivých předmětů. Pro průřezové téma Environmentální výchova není vytvořen samostatný vyučovací předmět, ale je integrováno do jiných vyučovacích předmětů či projektů.

Zařazení průřezového tématu EVVO do ŠVP:

Okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy (1)				Pda		Př	Př		
Základní podmínky života (2)					Pda	Z	Př		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3)				Pda				Z AJ	Ov
Vztah člověka k prostředí (4)					Pda	Ov AJ	Vkz AJ		Z AJ

Stěžejní místo při plnění cílů EVVO zaujímá vyučovací předmět přírodopis. K jeho výuce používáme na 2. stupni ucelenou řadu učebnic „Ekologického přírodopisu“ s příslušnými pracovními sešity. Díky těmto učebním materiálům vedeme žáky k vnímání přírody a jejích zákonitostí v souvislostech. Přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2. stupně s časovou dotací dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně. Výuka probíhá většinou v odborné učebně přírodopisu. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce (např. exkurze, projekty). Do environmentálního vzdělávání se zapojuje i školní družina. Z velké části je plnění cílů EVVO na naší škole spojeno s účastí v mezinárodním programu Ekoškola, do kterého je naše škola zapojena od školního roku 2012/13.

Spolupráce školy

Škola informuje rodiče a veřejnost o své činnosti nejen v oblasti EVVO na webových stránkách, v místním tisku (časopis Odolen), prostřednictvím Ekoparlamentu a nástěnek.

Pro rodiče i veřejnost pořádáme různé akce, např. Den Země, Vánoční jarmark, soutěžní odpoledne pro děti, sběr papíru, citrusové kůry, elektrických spotřebičů a baterií. Spolupracujeme s místní mateřskou školou, s městskou knihovnou a s městským úřadem a zejména s jeho komisí pro životní prostředí.

Technické a materiální podmínky

Pro jednotlivé aktivity jsou využívány třídy a odborné pracovny s odpovídajícím vybavením, případně prostory tělocvičny. Pomůcky pro výuku přírodopisu a přírodovědy průběžně doplňujeme o materiály z oblasti ochrany přírody a EVVO. Při hodinách jsou využívány časopisy Nika, Příroda, Naše Příroda, National Geographic. K dispozici máme množství materiálů vydaných sdružením Tereza a z projektu Recyklohraní.

Aktivity školy

Environmentální výchova je na naší škole zajišťována především aktivní účastí na vzdělávacím programu Ekoškola. Cílem programu je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně ke svému prostředí, a to jak k životnímu prostředí, tak k prostředí ve škole. V rámci tohoto programu pracuje na škole Ekoparlament složený z žáků školy, pedagogů a provozních zaměstnanců. Ekoparlament se pravidelně schází a zjišťuje stav školy v oblastech odpady, energie, voda, prostředí školy a šetrný spotřebitel. Potom na základě svých zjištění vytváří plány činností, které obsahují konkrétní návrhy, jak udržet to, co funguje a jak zlepšit to, co není ideální.

O své činnosti informuje Ekoparlament přímo v jednotlivých třídách a prostřednictvím nástěnky všechny žáky, které se zároveň snaží do svých aktivit co nejvíc zapojit prostřednictvím různých soutěží a akcí. Veškeré informace o činnosti Ekoparlamentu jsou zveřejněné na webu školy, o zajímavých akcích Ekoparlament informuje i prostřednictvím místního časopisu Odolen. Současně se Ekoparlament na veřejnosti prezentuje různými akcemi (např. Den Země, úklidem okolí školy, zapojením se do akce Uklidíme Česko, ekostánkem, prezentací na akcích pro veřejnost pořádaných školou i městem apod.). Od roku 2011 se účastníme projektu Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola především sbírá vybité baterie, staré elektrospotřebiče a nově také tonery a cartridge.

Kromě toho se konají tyto pravidelné akce:

- celoroční sběr starého papíru s vyhlášením nejlepších sběračů, a to ve spolupráci se zřizovatelem
- sběr sušené citrónové a pomerančové kůry
- v budově školy máme na chodbách kontejnery a ve třídách boxy umožňující celoroční třídění odpadu, včetně starých baterií a drobných elektrospotřebičů
- třídíme tetrapakové krabičky – zejména od mléka z projektu Mléko do škol
- v rámci předmětu pracovní činnosti děti pečují o školní pozemek a zalévají květiny na chodbách ve škole
- 2 – 4x měsíčně (dle naplánovaných akcí) se koná schůzka školního Ekoparlamentu, který sdružuje školní parlament a ekotým a tvoří ho zástupci žáků 5. – 9. ročníků a 1 – 2 učitelé. Tým pracuje celoročně na analýze potřeb školy v oblasti ochrany přírody a na tato témata připravuje světové akce pro školu i veřejnost. Dále Ekoparlament plní úkoly vztahující se k programu Ekoškola – analyzuje stav školy ve vybraných oblastech, plánuje a realizuje vybraná zlepšení. Účastníme se také celorepublikových akcí organizovaných sdružením Tereza.
- škola je přihlášena do projektu „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“
- 1. i 2. stupeň, školní družina i Ekoparlament pořádají řadu soutěží (sportovní, pěvecké, výtvarné, recitační, ...)
- žáci 1. i 2. stupně jezdí na školy v přírodě a jedno i vícedenní výlety do přírody

- pro žáky 1. a 2. stupně je pořádán lyžařský výcvikový kurz
- žáci 6. ročníku mají možnost jet na adaptační kurz
- při škole dlouhodobě pracuje velké množství kroužků, které žákům nabízejí využití volného času v oblasti sportu, hudby a tvořivých činností.

Zhodnocení plánu EVVO za školní rok 2022/2023

Uskutečněné akce ve školním roce 2022/23:

Na akcích se podílely jednotlivé třídy, vyučující, družina, vedení školy a další zaměstnanci školy a také členové Ekoparlamentu.

Úspěšně proběhly tyto akce:

- výstava „Na plotě“ - práce žáků (září)
- akce Ekoparlamentu pro školní družinu (prosinec)
- účast na projektu Krajina budoucnosti – program pro 1. stupeň + výstava prací žáků 2. stupně (14. 10. ; 21. – 25. 11.)
- Den bez elektřiny (2. 11.) proběhl symbolicky dobrovolně.
- Fit týden (7. – 11. 11.)
- fotografické soutěže pro žáky (podzim)
- účast žáků na konferenci Změňme klima (1. 2.)
- Učení naruby (28. 3.)
- účast na akci Uklidíme Česko – Uklidíme Vodolku (tvorba plakátů i samotná účast)
- Den Země (22. 4.)
- Ekostánek (13. 4.)
- obhajoba titulu Ekoškola (18. 4.) a slavnostní předání titulu Ekoškola (22. 6.)
- Kampaň obyčejného hrdinství – v rámci programu Ekoškola (18. – 24. 4.)
- účast na celorepublikové akci „Český den proti rakovině“ (jaro)
- zapojení do projektu Staň se strážcem pralesa – sběr starých mobilních telefonů a tabletů pro Zoo Praha (květen)
- akce Ekoparlamentu pro žáky 1. i 2. stupně a školní družinu
- monitoring počtu aut, které vozí děti do školy a informační kampaň za zdravější prostředí (24. – 31. 5.)
- školní přírodovědná exkurze do Krkonoš – návštěva Safari parku ve Dvoře Králové a výstup na Sněžku (15. , 16. 6.)
- Ekoparlament má nové logo.
- Zapojení do projektu Hrdá škola akcemi s přesahem do EVVO: Dobrý skutek na Vánoce, Upcycling Day (27. 3.), Den zlepšení školy (20. 4.)
- Ze Dne zlepšení školy (20. 4.) vzešlo velké množství dobrých nápadů, z nichž některé budeme realizovat v dalším školním roce a některé jsme realizovali již nyní – např. obohacení jídelníčku ve školní jídelně

celoroční aktivity:

- začleňování EVVO do výuky nejen přírodovědných předmětů
- aktivní schůzky Ekoparlamentu od října do června a její aktivní práce v EVVO ve škole
- zapojení do vyhlášených projektů v rámci programu Ekoškola
- projektové dny
- výukové programy
- ozdravné pobyty v přírodě
- lyžařské výcviky
- školní výlety do přírody
- zapojení do projektu Hrdá škola
- celoroční projekt Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola sbírá především vybité baterie, staré elektrospotřebiče a použité tonery)
- sběr pomerančové a citrónové kůry
- sběr starého papíru
- třídění odpadů – papír, plast, elektro, tonery, tetrapakové obaly
- mnoho jednotlivých hodin zaměřených na rozvoj EVVO, které proběhly v rámci výuky či v rámci družinových aktivit
- celoroční péče o školní pozemek, skalku, záhony a dřeviny a také o rostliny, které jsou součástí výzdoby tříd a chodeb školy (v hodinách pracovních činností)
- aktualizace informačních cedulí o šetření vodou a ubrousky na WC po celé škole
- obnova naučné stezky Dřeviny Malého háje – přípravná fáze
- péče o prostředí školy
- spolupráce s městem a v oblasti EVVO

Ve škole máme dlouhodobě propracovaný systém třídění odpadů. Ve všech třídách i na chodbách školy jsou boxy a kontejnery umožňující celoroční třídění papíru, plastů, starých baterií a elektrospotřebičů, tetrapakových krabiček od mléka a od jiných nápojů, starých tužek. Škola celoročně vybírá starý papír a měsíčně vyhodnocuje nejlepší sběrače. Během celého školního roku sbíráme sušenou citrónovou a pomerančovou kůru. Jsme zapojeni do projektu Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom) na podporu sběru vybitých baterií, menších vyřazených elektrospotřebičů, tonerů a cartridge.

Stále se snažíme zlepšovat prostředí školních chodeb i naší školní zahrady. Máme zpracovaný projekt na obnovu zahrady. V dalším školním roce začneme s úpravou části pozemku pro potřeby výuky venku.

Škola žákům nabízí volitelný předmět Přírodovědná praktika pro žáky II. stupně. V 6. ročníku se zaměřením na fyziku, v 7. ročníku na přírodopis, v 8. ročníku na matematiku a v 9. ročníku na chemii. Jedná se nám o podporu rozvoje přírodovědných předmětů. Výuka je zaměřena zejména na praktické dovednosti žáků.

V hodinách přírodovědy využívali učitelé 1. stupně naučnou stezku Dřeviny Malého háje, která se nachází v bezprostřední blízkosti školy, a kterou ve spolupráci s ČSOP Vodolensis v roce 2014 upravil a znovu zprovoznil Ekotým ZŠ. Ve 2. pololetí jsme díky dotaci ze Středočeského kraje ve výši 36 000,- Kč mohli přistoupit k přípravám obnovy této naučné stezky. Obnova se bude realizovat na podzim 2023.

Naše škola se zapojila do projektů Ovoce a mléko do škol, v rámci kterého dostávají žáci zdarma 1x měsíčně ovoce nebo ovocný nápoj a mléčné výrobky s cílem podpořit zdraví a zdravé stravovací návyky dětí. Krabičky od nápojů třídíme.

Školní družina zařazuje aktivity z oblasti EVVO během celého školního roku.

Tento školní rok byl z pohledu zapojení a rozvoje EVVO opět velmi úspěšný. Škola svými aktivitami zasáhla všechny žáky a naplňuje tak dlouhodobou snahu o větší informovanost žáků i veřejnosti a zlepšení přístupu obyvatel našeho města k ochraně životního prostředí. Úspěšně jsme také obhájili mezinárodní titul Ekoškola.

Plán na školní rok 2023/24

Ve školním roce 2023/24 budeme pokračovat v aktivní účasti na vzdělávacím programu Ekoškola, jehož cílem je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně ke svému prostředí, a to jak k životnímu prostředí, tak k prostředí ve škole. Ekoparlament opět na základě provedené analýzy sestaví plán činností. Chceme především začleňovat aktivity spojené s tříděním odpadů, předcházením vzniku odpadů, chceme podporovat žáky i pracovníky školy v činnostech vedoucích k šetření přírodními zdroji a ke zlepšování svého životního prostředí. Dále chceme zlepšovat prostředí a využití školní zahrady. Další aktivity se budou týkat tématické oblasti Doprava (v souvislosti se školou) a Prostředí školy, kde navazujeme na práci v loňském roce. Nadále bude Ekoparlament o své činnosti informovat ostatní žáky osobně a prostřednictvím nástěnky, webových stránek školy. Také letos plánujeme akce, kterými se škola bude prezentovat na veřejnosti.

Na plánovaných akcích se budou podílet jednotlivé třídy, vyučující, družina, vedení školy a další zaměstnanci školy.

Akce plánované na tento školní rok:

- výstava „Na plotě“ - práce žáků (začátek září)
- Pěšky do školy – celorepublikový projekt na podporu snížení množství aut v okolí školy v době, kdy děti jdou do školy (18. – 22. 9.)
- akce Ekoparlamentu pro školní družinu (říjen)
- Účast na projektu Školní participační rozpočet (celý školní rok) – žáci vymýšlí, plánují zlepšení školy a společně s městem jej realizují, navazuje další spolupráce žáků s městem s dotací 50 000,- Kč pro příští kalendářní rok
- Obnova naučné stezky Dřeviny Malého háje (podzim)

- fotografické soutěže pro žáky (podzim)
- Učení naruby (březen)
- účast na akci Uklidme Česko – Uklidme Vodolku (tvorba plakátů i samotná účast)
- Den Země (22. 4.)
- Ekostánek (12. 4.)
- Kampaň obyčejného hrdinství – v rámci programu Ekoškola (jaro)
- účast na celorepublikové akci „Český den proti rakovině“ (jaro)
- setkání s Ekoškolou z Jílového u Prahy (podzim, jaro)
- akce Ekoparlamentu pro žáky 1. i 2. stupně a školní družinu
- školní výlet s ekologickou tematikou – Jizerské hory (květen)
- ozdravné pobyty v přírodě (květen, červen)
- lyžařské výcviky (leden)

celoroční aktivity:

- začleňování EVVO do výuky nejen přírodovědných předmětů
- aktivní schůzky Ekoparlamentu od října do června a její aktivní práce v EVVO ve škole
- zapojení do vyhlášených projektů v rámci programu Ekoškola
- projektové dny
- výukové programy
- školní výlety do přírody
- zapojení do projektu Hrdá škola
- celoroční projekt Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola sbírá především vybité baterie a staré elektrospotřebiče)
- sběr pomerančové a citrónové kůry
- sběr starého papíru
- třídění odpadů
- mnoho jednotlivých hodin zaměřených na rozvoj EVVO, které proběhnou v rámci výuky či v rámci družinových aktivit
- celoroční péče o školní pozemek, skalku, záhony a dřeviny a také o rostliny, které jsou součástí výzdoby tříd a chodeb školy (v hodinách pracovních činností)
- aktualizace informačních cedulí o šetření vodou a ubrousky na WC po celé škole
- využívání naučné stezky při výuce prvouky, přírodovědy a přírodopisu
- péče o prostředí školy
- spolupráce s místním spolkem Vodolská louka z. s. na realizaci míst ve městě primárně určených pro život opilovačů, pestré skladby lučních rostlin a jedlých i nejedlých stromů – plochy jsou veřejně přístupné a připravované také pro využití školy k výuce
- spolupráce s městem v oblasti EVVO

Zpracovala: Mgr. Jitka Skýpalová